

2015-10-23

Avdelningen för juridik
Lena Dalman

Motion 1- Interndemokratin

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att ge styrelsen i uppdrag att utreda närvarorätt på kongressen för medlem som lämnat in motion och att resultatet av utredningen, inklusive eventuella förslag till stadgeändringar, avrapporteras på nästa valkongress, samt

att motion 1 Interndemokratin i övrigt anses besvarad och inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Motionen

Degerfors kommun har i motion 1 föreslagit **att** frågan tas upp på kommande kongress, **att** stadgarna ändras så att alla kommuner och landsting/regioner får minst en representant och att delegaterna därefter fördelas så att det överensstämmer med valet till kongressen, **att** de kommuner som endast har en representant måste ha rätt att, i möjligaste mån, själva fritt får utse den och **att** SKL:s styrelse presenterar ett eller flera stadgeändringsförslag i motionens anda, till en extra demokratikongress under kommande mandatperiod eller till SKL:s kongress 2019.

Styrelsen

Sveriges Kommuner och Landsting bildades år 2007 genom ett samgående av Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Inför kongressbesluten om detta diskuterades hur den nya kongressen skulle väljas. Två synsätt lyftes fram. Det ena utgick från medlemsrepresentativitet, dvs. att varje medlem skall vara representerad. Det andra utgick från partipolitisk representativitet, dvs. att återspegla resultatet i de allmänna valen till kommuner och landsting.

Det konstaterades att det finns en praktisk konflikt mellan båda dessa synsätt. För att uppnå både medlems- och partipolitisk representativitet måste antalet ombud ges en numerär som ansågs orimlig att hantera, inte minst lokalmässigt. Denna slutsats om antal ombud hade sin grund i de simuleringar som gjordes om den nya kongressens storlek.

I valet mellan de båda synsätten på representativitet bestämde de dåvarande kongresserna att den partipolitiska representationen skall ges företräde. Det konstaterades att

en god sådan representativitet kunde uppnås redan vid ca 300 ombud, men för att möjliggöra en bred representation från olika medlemskategorier och från medlemmar av olika storlek bestämdes att det nya förbundets kongress skulle ha 451 platser.

Därtill uttalades att följande tre principer skall gälla för det nya förbundets kongress:

- medlemsinflytandet i kongressen skall bygga på medlems befolkningstal.
- den partipolitiska representationen i kongressen skall återspegla resultatet i de allmänna valen till kommun- och landstingsfullmäktige.
- val av kongressombud skall ske i för kommuner och landsting/regioner gemensamma länsvisa valkretsar.

Det är dessa principer som varit vägledande för den modell som tillämpas vid valet av ombud. Nomineringarna av ombud åvilar de regionala partiorganisationerna. I den meningen är det inget ombud som representerar en medlem, istället sitter man på partiets mandat i den egna valkretsen. Hur väl sammansättningen ändå speglar medlemsföreträdares närvaro på kongressen blir då närmast en sak för partiorganisationerna att hantera i sina i nomineringsprocesser. Genom en större medvetenhet i nomineringsarbetet finns det alltså redan nu möjlighet att tillgodose en bättre representativitet av ombud från t.ex. små kommuner.

Det skall också nämnas att vid beslutet om det nya förbundet påtalades behovet av att finna ytterligare former för medlemsinflytande i förbundet. Den årliga ordförandedag som numera arrangeras, dit företrädare från samtliga medlemmar bjuds in, är en sådan åtgärd.

Nuvarande representationssystem har alltså varit föremål för noggranna överväganden inför bildandet av SKL. Styrelsen bedömer det inte som sannolikt att en förnyad utredning i ärendet skulle leda till fram ett annorlunda förhållningssätt i frågan om principer för representation på kongressen.

Med detta sagt vill styrelsen ändå påtala ett förhållande när det gäller kongressmotioner – något som även företrädare för Degerfors kommun pekar på i en debattartikel i Dagens Samhälle (sep 2015).

Ombud som lämnat in egen motion till kongressen har möjlighet att i plenum ytterligare argumentera eller på annat sätt kommentera ärendet. Förbundets stadgar medger även att medlem kan inkomma med motion. Någon motsvarande möjlighet att föra sin talan på kongressen finns emellertid inte. Detta är enligt styrelsens mening inte ett rimligt förhållningssätt gentemot denne medlem.

Därför föreslås att kongressen ger styrelsen i uppdrag att utreda medlems rätt till representation på kongressen i de fall motion från denne har lämnats in till förbundets kongress. Utredningen, inklusive eventuella förslag till stadgeändringar, föreslås avrapporteras på nästa valkongress så att – om kongressen finner det lämpligt – en förändring skulle kunna tillämpas redan från nästa ordinarie kongress.

Motion ang. intern demokrati till SKLs ordinarie kongress 2015

När SKL bildades 2007 genom en sammanslagning mellan Svenska Kommunalförbundet och Landstingsförbundet, drog de mindre kommunerna det kortaste strået. Många av kommunerna har sedan dess ingen som helst representation eller demokratisk kontakt med SKL.

Vid den senast kongressen hade de 3 största kommunerna (städerna) i landet en representation, sett till delegaternas bostadsort, med tillsammans över 50 %, medan de flesta av de mindre kommunerna var helt utan representation vid sin egen organisations högsta beslutande organ.

”Val av kongressombud och ersättare sker i för kommuner och landsting/regioner gemensamma, länsvisa valkretsar”.

Den här passusen i stadgarna måste helt enkelt förändras eftersom den förhindrar säker representation från alla kommuner. I praktiken innebär det att de kommuner som har svårast med att erbjuda sina medlemmar ”vård, skola och omsorg” mm, bl.a. beroende på urbaniseringen, inte har någon röst eller något inflytande vid kongressen.

Så kan det inte få fortsätta.

Alla kommuner, oavsett storlek, måste beredas plats vid SKL:s kongress. Utgångspunkten vid fördelning av delegater måste vara att garantera alla kommuner representation, och inte som nu med länsvisa valkretsar. Då kommer mindre kommuner även i fortsättningen att utestängas från SKLs inre demokrati. Särskilt med tanke på att SKL är en viktig remissinstans i nationella frågor. Stadgarna för hur delegater utses är inte helt lätta att förstå utan juridisk kunskap.

Så kan det heller inte få vara.

Stadgarna måste skrivas så de är glasklara och kan förstås av alla ledamöter i kommuner och landsting utan tveksamheter. Som exempel står det så här:

”Ombudsplatserna fördelas mellan valkretsarna i förhållande till deras folkmängd vid ingången av det år val av kongressombud ska hållas. Rösternas värde bestäms genom att medlems folkmängd vid ingången av det år då valet skall ske divideras med antalet fullmäktige. Kvoten avrundas uppåt till fullt tiotal. Vid 100 innevånare per fullmäktige är röstvärdet 1,0. Röstvärdet anges med en decimal. Ombudsplatserna fördelas och besätts med de för valkretsens sammanräknade röstvärdena som grund. Fördelningen mellan partier och turordningen inom partier bestäms i övrigt enligt de grunder som i lag är föreskrivet om proportionella val i kommuner och landsting. På samma sätt utses och turordnas ersättare för varje parti som fått ombudsplats.”

Vi yrkar därför:

att frågan tas upp på en kommande kongress

att stadgarna ändras så att alla kommuner och landsting/regioner får minst en representant och att delegaterna därefter fördelas så att det överensstämmer med valet till kongressen.

att de kommuner som endast har en representant måste ha rätt att, i möjligaste mån, själva fritt få utse den.

att SKL:s styrelse presenterar ett eller flera stadgeändringsförslag i motionens anda, till en extra demokratikongress under kommande mandatperiod eller till SKL:s kongress 2019.

Degerfors kommun